

Årets gang og planer for fremtiden

Julie Rokkjær Birch

Overgangen fra 2024 til 2025 markerede afslutning, omstilling og begyndelse for Den Gamle By. En afslutning på de store byggeriers tid, en omstilling af museets organisatoriske grundlag og en begyndelse på en ny strategisk retning for hele Danmarks museumsby.

568.000 gæster besøgte Den Gamle By i 2024 – ca. 30 % var fra udlandet. Det er det næstbedste besøgstal nogensinde og overgås kun af 2017, hvor Aarhus var Europæisk Kulturhovedstad. Dermed er museet det tredjemest besøgte danske museum – og det bedst besøgte kulturhistoriske museum i Danmark. Den Gamle By når fortsat det helt brede publikum og ikke mindst børn og unge, som museet i 2024 satte danmarkrekord i at tiltrække. Det er fremtidens gæster.

Grundlæggende går det altså godt i Den Gamle By, og publikumstallet for 2025 forventes at nå det flotte niveau fra 2024. Men selv om Den Gamle By står stærkt og har masser af potentiale, er der også udfordringer. I 2024 måtte Den Gamle By foretage en organisatorisk tilpasning og opsigte knap 10 % af museets faste medarbejdere, da de mangeårige og store projektfinansierede byggeprojekter med hovedindgangen som slutsten nåede deres afslutning. Samtidig oplever museet fortsat et markant pres på drift og vedligehold, og behovet for en markant omstilling af museets forretningsmodel og en samlet ny retning for museet var allerede åbenbar i 2024, og et strategiarbejde blev sat i gang. I foråret 2025 kunne

Dronning Margrethe på besøg i Den Gamle By den 21. august 2025. Her ses hun sammen med museumsdirektør Julie Rokkjær Birch. Det er en stor glæde for museet, at dronning Margrethe har bibeholdt sit protektorat.

museet præsentere en ny strategi og en ny organisationsplan – en begyndelse på et nyt, nødvendigt og meningsfuldt træk.

Det kan ikke overvurderes, hvor meget den vedvarende opbakning fra gæster, fonde, sponsorer og samarbejdspartnere har betydet for Den Gamle By i årets løb. Støtten og imødekommenheden styrker arbejdet med at passe på historien, glæde vores gæster og skabe nye oplevelser. Tak.

Sammen om en ny retning

Den 2. april 2025 kunne Den Gamle By offentliggøre ”Strategi 2030”, som er blevet til gennem dialog med medarbejdere og frivillige, museets bestyrelse og udvalgte interessenter. Strategien bygger på den faglige kerneopgave, nytænkende gæsteoplevelser og forretningsmodeller – og social, miljømæssig og økonomisk ansvarlighed. Og den skal manifestere Den Gamle Bys enorme spændvidde lokalt, nationalt og internationalt. Vi kalder den ”Et fælles hjem til tiden”.

Efter mange år med opbygning af nye kvarterer og en ny hovedindgang skal Den Gamle By nu aktivere de eksisterende rammer på nye måder og holde sig dynamisk og i samspil med sin omverden. Den Gamle Bys opgave er fremover at sikre sin relevans, magi og faglige troværdighed, skabe økonomisk konsolidering og blive ved med at betyde en hel masse. For mange og for endnu flere. Konkret har strategien en målsætning om 100.000 flere gæster i 2030, og et overordnet økonomisk mål er et overskud på 2 mio. kr. årligt til og med 2030 for at få udbygget den frie egenkapital. Strategien bygger på tre gensidigt afhængige pejlemærker, som fungerer som overordnet princip for aktiviteter i Den Gamle By:

FAGLIGHED: Pejlemærket, der skal sikre vores kvalitet, troværdighed og identitet som *museum*.

FORRETNING: Pejlemærket, der skal sikre vores økonomiske bæredygtighed og identitet som *topattraktion*.

RELEVANS: Pejlemærket, der skal sikre vores ansvarlighed, forandrende kraft og identitet som *samfundsaktør*.

Omstillingen og igangsættelsen af flere nye initiativer har allerede betydet forandringer, og 2025 har haft implementering af strategien og den ny organisationsstruktur i højsædet. Et af succeskriterierne i strategien er at styrke den fælles kultur. Indsatser som ledelses-

Den Gamle Bys nye strategi. I medarbejderkantinen blev tre temaer delt ud over to måneder, hvor alle havde mulighed for at bidrage med ord til museets værdier, formål og drøm. Det var værdifuldt for de endelige formuleringer af det strategiske grundlag – og så gav det anledning til gode diskussioner over frokosten.

udvikling, kulturmåling og modeller for tværgående samarbejde har fyldt i 2025 og vil naturligt tage plads fremover.

Man siger, at kulturen spiser strategien til morgenmad – det ved vi i Den Gamle By. For nøglen til Den Gamle Bys succes og evne til at tackle store udfordringer og omvæltninger ligger helt utvivlsomt i den dedikation og i den fælles ånd, som driver arbejdet og beriger stemningen på museet. Det har været fantastisk at følge den indsats og gejst, som museets mange medarbejdere og frivillige lægger for dagen på trods af store forandringer de senere år. Der er grund til at udtrykke stor taknemmelighed, ydmyghed og respekt for hele holdets indsats og gåpåmod. Museets gæster mærker tydeligt, at Den Gamle By også er vores hjem.

International og almennyttig betydning

I 2024 fyldte forhandlingerne om den nye museumsreform meget. Den Gamle By forsøgte på forskellig vis at hjælpe med at nuancere de problemstillinger, der ligger i en så markant ændring af statens

I forbindelse med Danmarks EU-formandskab var Den Gamle By den 4. juli 2025 vært for et pressemøde med statsminister Mette Frederiksen, udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen og et stort antal udenlandske journalister. Mødet fandt sted i Møntmestergården. Statsminister Mette Frederiksen ses her på vej til mødet.

tilskud til de statsanerkendte museer. Reformen blev endeligt vedtaget den 19. december 2024 og trådte i kraft fra januar 2025. Den er et godt skridt i den rigtige retning, og det er prisværdigt, at der efter flere forsøg endelig blev landet en reform.

Takket være en særlig politisk prioritering har reformen i store træk ikke ændret ved størrelsen af det statslige tilskud til Den Gamle By i 2025. Dog har Den Gamle Bys indplacering i grundtilskudsmødelen givet anledning til dyb forundring. Placeringen af Den Gamle By i grundtilskudsniveau 4 (ud af 5) matcher ikke, at museet er Danmarks bedst besøgte kulturhistoriske museum, varetager massiv bevarelse og drift af enestående kulturarv og ikke mindst har international status. Sagen var et fokuseret udgangspunkt i tilblivelsen af museets nye strategi. Der er behov for at øge bevidstheden om museets ansvar, appel og betydning for samfundet. Og der er behov for økonomisk konsolidering og vækst.

Behovet skyldes ikke mindst, at vi kan forvente øgede udgifter til administration. Skattestyrelsen har meddelt Den Gamle By, at museet skal betale skat af hele sin drift, fordi flere af museets kommer-

cielle aktiviteter – eksempelvis erhvervsarrangementer i museets historiske rammer – ikke vurderes at være tæt nok forbundet med museets formål. Ganske få museer kan leve op til den nye fortolkning af aktiviteter, som der lægges op til fra Skattestyrelsen. Den Gamle By har gjort indsigelse til Skattestyrelsen og venter i skrivende stund på svar. Det vil være en bekostelig administrativ byrde, som giver mindre kultur for pengene, hvis museer bliver skattepligtige, og det er svært at forestille sig, at det kan være et politisk ønske. Almennyttigheden er under pres. Læs en uddybning af sagen i artiklen "Hvem bestemmer, hvad det vil sige at være almennyttig?"

Allehelgen i Den Gamle By byder på sporjagt i huse og gader, hvor man kan udforske folketroens skikke og historier. Hjemme fra kan man fortsætte oplevelsen med lydfortællinger, fx den om brøndens væsen.

Størst betydning – både lokalt og nationalt

Et af succeskriterierne i museets "Strategi 2030" er at skabe et endnu stærkere brand, og der er brug for at synliggøre museets relevans og mange initiativer for at nå nye målgrupper. Verden ændrer sig hastigt, og museet må kunne tale med. Derfor er der i 2025 taget hul på at udvikle museets digitale indholdsformater og anskue Den Gamle By som et mediehus – som public service. Målet er at

udkomme med historiske nyheder gennem flere mediekkanaler og til forskellige målgrupper. I den forbindelse arbejdes der også på at opdatere Den Gamle Bys grafiske linje og tone-of-voice til en digital virkelighed. I årets løb har vi arbejdet på en fornyelse af billedstil og formidling i hele koncepter som Allehelgen, der kan opleves på museet i efterårsferien og gennem lydfortællinger, når man kommer hjem.

I begyndelsen af året fik Den Gamle By foretaget en omfattende borgeranalyse for at kunne måle udviklingen de kommende år. Hele 82 % vurderer Den Gamle Bys omdømme som positivt eller meget positivt, og museet forbindes især med ord som hygge, nostalgi og historie. Aarhusianerne har en særlig tilknytning til Den Gamle By, som ses som et vartegn for byen, en kilde til stolthed og en national kulturinstitution. Samtidig vurderes museet markant højere end andre kulturinstitutioner i Aarhus – både når man spørger lokalt og nationalt. Især julen i Den Gamle By står stærkt og fungerer nærmest som et brand i sig selv. Men undersøgelsen bekræftede også relevansen af den nye strategis succeskriterium om at skabe nyt indhold – året rundt. Der er barrierer for at besøge museet oftere, og der er et tydeligt ønske om flere events, aftenåbninger og nye oplevelser. Det vil Den Gamle By de kommende år arbejde på at imødekomme. Udgangspunktet er solidt, for der er ingen tvivl om, at kendskabet til Den Gamle Bys kerneværdier og betydning står stærkt i befolkningens bevidsthed.

Fokus på faglig udvikling – nationalt og internationalt

Forudsætningen for nye museumsoplevelser og for Den Gamle Bys troværdighed er et stærkt fagligt fundament og udsyn. Museets medarbejdere har i 2025 deltaget aktivt i studierejser og forskningsnetværk, blandt andet gennem medlemskab af Dansk Komité for Byhistorie, redaktionsarbejde på det fagfællebedømte tidsskrift Kulturstudier, deltagelse i AEOM's (Association of European Open Air Museums) udvalg for bedømmelse af papers og posters samt netværk for forskning i satiretegninger og tilknytning til Center for Erhvervshistorie ved CBS.

Flere nye fagfællebedømte udgivelser så dagens lys i 2025. Blandt andet stod tidligere museumsdirektør i Den Gamle By Thomas Bloch Ravn bag artiklen "Into the history in open-air museums" i *The Routledge Handbook of Museum and Heritage Education*. Mu-

Internationale museumsfolk henter ofte inspiration i Den Gamle By. I september 2025 var det museerne i Lillehammer, herunder frilandsmuseet Maihaugen, der lod sig inspirere af museets nye strategi.

seumsinspektør Søren Tange Rasmussen udgav bogen *Besat og befriet. Aarhus 1940-1945* på Gads Forlag. Og Martin Brandt Djupdræt, chef for Forskning, Udvikling & Tværgående Projekter, færdiggjorde sin ph.d.-afhandling om museerne og deres publikum.

Efter den nye museumsreforms ikrafttræden pr. januar 2025 måler Kulturministeriet museernes forskningsindsats udelukkende på baggrund af fagfællebedømte publikationer. I de seneste ni år har Den Gamle Bys medarbejdere hovedsageligt publiceret gennem Dansk Center for Byhistorie (DCB). Centret har siden 2001 været drevet af Den Gamle By i samarbejde med historiefaget, Institut for Kultur og Samfund ved Aarhus Universitet. I 2025 har Den Gamle By indgået en ny samarbejdsaftale med Aarhus Universitet om Dansk Center for Byhistorie. Målet er at give museets fagfællebedømte publikationer en tættere tilknytning til museets egne projekter og udstillinger og på den måde styrke Den Gamle Bys faglige profil. For at det kan lade sig gøre, vil museet arbejde på at opbygge en bredere faglig kapacitet, så flere museumsmedarbejdere får mulighed for at inddrage forskning og publicering som en integreret del af deres arbejde. Samarbejdet tænkes ind i en bredere ramme, hvor begge institutioner beskæftiger sig med emner af fælles interesse, og hvor

synergieffekter kan opnås – eksempelvis inden for forskning i museumsbrugere og Den Gamle Bys hovedtema de kommende år, nemlig mellemkrigstiden.

Mellemkrigstiden som tema

1920'erne vil få særlig opmærksomhed i Den Gamle By. Perioden var en brydningstid, der rummer mange væsentlige temaer med tråde til nutiden. De brølende 20'ere er blevet brugt som betegnelse for epoken, hvor industrialiseringen kulminerede med butikker, der bugnede med fabriksfremstillede varer, imens motorkøretøjer indtog gaderne, telefoner og radioer skabte nye kommunikationsmuligheder, modernismen holdt sit indtog i litteraturen, kunsten og arkitekturen, den første generation af kvinder med stemmeret førte sig frem med nyvundet selvstændighed, og underholdningsindustrien drønedede derudad med stumfilm og jazzmusik. Samtidig var der store sociale kontraster med spændinger og konflikter, som siden førte til socialreformer og velfærdsstatens fødsel. Det er historiske temaer, der giver perspektiv og værdifulde erfaringer i en højteknologisk samtid, hvor vi taler om opbrud, ny verdensorden og krig.

Denne isenkramhandel fra Otterup fra 1920'erne er blandt meget andet inspiration, når Den Gamle By skal udvikle en ny bebyggelse.

I 2025 igangsatte Den Gamle By projekteringsarbejdet med en ny bebyggelse i museets 1927-kvarter. Projektet realiseres gennem en testamentarisk arv fra Leo og Grethe Kruse – midlerne er øremærket til opførelsen af historisk indrettede bygninger i Den Gamle By. Der er tale om to tidstypiske etageejendomme med hjørnebutikker, inspireret af forlæg fra Otterup og Nakskov. Bygningerne skal fuldende bybilledet i 1927-kvarteret, danne en mere markant indgang til området og ikke mindst sætte fot under formidlingen af perioden. Der arbejdes med nye formidlings- og oplevelsesformater. En konfektbutik og en manufakturforretning vil invitere gæsterne til sanselige og stemningsfyldte møder med 1920'ernes forbrugskultur, mens en herskabslejlighed på førstesalen indrettes som eksperimentarium for totaloplevelser, teater, rollespil og arrangementer. Eksteriøret ved husene bearbejdes, så det fremstår troværdigt og understøtter gæsternes tidsrejse.

Projektet fungerer som en løftestang for Den Gamle Bys forskning og formidling og skaber rum for at afprøve nye koncepter som overnatning og rollespil. Samtidig er det ambitionen at formidle selve byggeprocessen undervejs og gennem arbejdet med genbrugsmaterialer inspirere til mere bæredygtigt byggeri.

Reality på museum. Den 11.-14. september 2025 satte Den Gamle By fokus på, hvordan nutidens unge oplever livet i 1970'erne. Fire unge flyttede ind i museets kollektiv fra 1974 – uden skærme og sociale medier, men med drejeskivetelefon, pladespiller og hårde madrasser. Eksperimentet blev fulgt tæt af pressen og video-dokumenteret af museet på Instagram.

Faglig formidling for fulde huse

De fleste forbin-
der Den Gamle
By med bro-
stensgader og
bindingsværks-
huse. Men i 2025
kunne man også
finde en satel-
lit af museet i
et parcelhus i
Skjoldhøjpar-
ken. Herfra laver
museet akti-
viteter for og
med beboerne i
landets største
parcelhuskvarter
og bliver samti-
dig klogere på
den udbredte
boform.

2025 har været et år, hvor Den Gamle By både har foldet nye udstillinger ud, styrket undervisningen og præsenteret et varieret program, der får historien til at leve endnu mere. Samtidig er fundamentet lagt for fremtidige investeringer, som skal sikre museets vision om at være et fælles hjem til tiden.

Dansk Plakatmuseum åbnede året med særudstillingen ”Lystrejser. På eventyr med turistplakaten” den 7. februar. Med udgangspunkt i 150 plakater i årene 1896-2025 foldes historien om turismen og dens udvikling ud i et farverigt univers. Læs mere om udstillingen på side 49.

Siden Møntmestergården åbnede i 2009, har Den Gamle By haft et flagskib blandt bindingsværkshuse. Nu er bygningens historie blevet gjort fuldt tilgængelig for alle. Den 24. juni 2025 åbnede en ny permanent udstilling på husets loft, hvor besøgende kan opleve en lille biograf med film om bygningen og vandre rundt blandt installationer, der fortæller om barokkens farver og mønstre, rokokkens elegance og de håndværksteknikker, der muliggjorde genrejsningen af det betagende hus. Læs mere i museumsinspektør Lisbeth Skjernovs årbogsartikel om udstillingen på side 57.

Formidlingen af nyere danmarkshistorie er også styrket i det forgangne år. I Skjoldhøjparken har museet sat fokus på parcelhushistorien og bæredygtighed, mens det landsdækkende projekt "Hvor er det fra?" – i samarbejde med Nationalmuseet og Museum Lolland-Falster – har engageret frivillige i at geotagge tusindvis af billeder og gøre danmarkshistorien endnu mere tilgængelig.

Museets undervisningstilbud har oplevet en markant vækst på 20 % sammenlignet med 2024. Fremgangen skyldes blandt andet nye forløb til ungdomsuddannelserne om demokrati og besættelsestiden, som er blevet taget godt imod, ligesom kommunikationen med skolerne er styrket. Der er samtidig gjort en målrettet indsats for at få flere klasser til at vælge undervisning frem for blot at besøge på egen hånd, så eleverne får et større fagligt udbytte.

De store sæsontilbud som påske, sommeraktiviteter, Allehelgen og jul er stadig højdepunkter i Den Gamle Bys årshjul. Men programfladen er blevet udvidet med alt fra klassiske foredrag over overnatningseksperiment til historiske sysler for at tiltrække nye målgrupper i lavsæson og uden for museets normale åbningstid. I samarbejde med Clement Kjersgaard og RÆSON blev Helsingør Theater i Den Gamle By hele efteråret forvandlet til et forsamlingshus med debatter og foredrag med fremtrædende eksperter som Jeanette Varberg, Vincent Hendricks, Emma Holten, Sara Alfort og Clement Kjersgaard selv. Udviklingen af programfladen fortsætter i 2026.

Bæredygtighed på mange niveauer

Den Gamle By har i 2025 taget markante skridt for at fremtidssikre museets rammer og skabe endnu stærkere forbindelser mellem kulturarv, bæredygtighed og samfundsansvar. En af årets store milepæle var certificeringen som *Green Attraction*. At opnå denne mærkning betyder, at Den Gamle By lever op til en lang række miljømæssige og sociale kriterier og samtidig forpligter sig til løbende at forbedre sig og dokumentere resultaterne. Certificeringen sender et vigtigt signal til både gæster og samarbejdspartnere og understøtter ambitionen om at være en grøn og ansvarlig kulturinstitution – og ikke mindst strategiens målsætning om 50 % CO₂-reduktion i 2030.

I årets løb er en række projekter blevet igangsat eller afsluttet med netop bæredygtighed som omdrejningspunkt. Projektet "Grønne data" har givet museet mulighed for at forbedre energimålinger-

I 2025 blev Den Gamle By certificeret som Green Attraction.

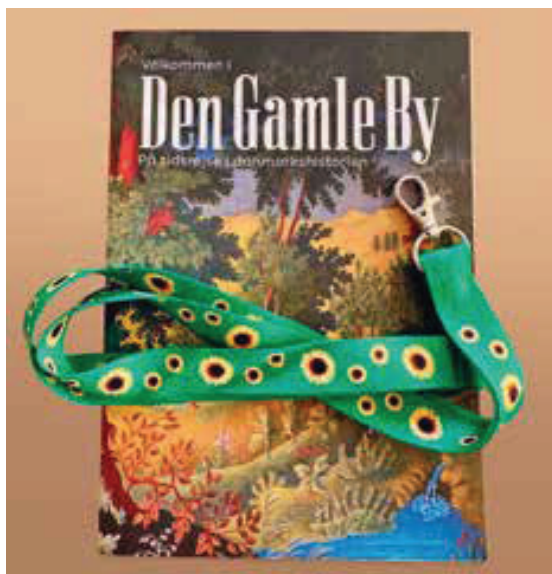
ne, så el, varme og vand nu kan overvåges mere detaljeret. Det betyder, at fejl og overforbrug hurtigt kan opdages og afhjælpes, og samtidig er der udviklet metoder til at gøre medarbejderne mere bevidste om deres eget forbrug på arbejdspladsen. Under projektet "Fremtidens robuste haver" arbejder gartnerne med at udvikle metoder til at gøre haverne mere robuste over for både tørke og oversvømmelse. Opsamling af regnvand, grøfter, jorddække og dyrkning af robuste plantesorter er blandt de tiltag, der både bygger videre på historiske dyrkningsmetoder og peger på fremtidens udfordringer.

I samarbejde med Industrimuseet i Horsens arbejder Den Gamle By gennem projekterne "Bæredygtig handlekraft" og "Fællesskaber for forandring" på at give gæsterne mulighed for selv at tilegne sig færdigheder i bæredygtig adfærd gennem havedyrkning, reparationer og kreativt genbrug. Brugerundersøgelser bekræfter, at projektet har haft en positiv effekt på deltagerne og givet inspiration til at handle mere bæredygtigt i hverdagen.

Bæredygtighed er ikke kun et spørgsmål om CO₂-aftryk og res-

Bogen *Til kaffe i erindringslejligheden - Den Gamle Bys arbejde med demens* udkom den 23. september 2025.

Som det første museum i Aarhus har Den Gamle By i 2025 tilsluttet sig Solsikkeprogrammet, som er en hjælp til både børn og voksne med usynlige handikap. Det kan være psykiske sygdomme, autisme og ADHD, hvor der kan være behov for ekstra tålmodighed, støtte eller hjælp.

sourceforbrug. Det handler også om at skabe indhold, der giver gæsterne refleksion og handlekraft. I samarbejde med Barndrømmen fik 600 børn fra udsatte familier særlige forløb i museet, og i forbindelse med den landsdækkende demensuge åbnede Den Gamle By dørene til Erindringslejligheden, hvor gæsterne kunne opleve, hvordan livet med demens kan føles. I september 2025 udkom bogen *Til kaffe i erindringslejligheden*, der markerer museets mangeårige og anerkendte indsats. Bogen udgives også digitalt på engelsk og skal inspirere og støtte alle, der arbejder med demens.

Planlagte udviklingsinitiativer omfatter mentorprogrammer, diversitet blandt ansatte, seniorordninger og indsatser for den kommende generation på arbejdsmarkedet. For at styrke museets inklusion og imødekommenhed blev *Solsikkesnoren* også indført i Den Gamle By i 2025. Snoren gør det lettere for personer med usynlige handicap at signalere behov for hjælp eller hensyn, og den er endnu et skridt i arbejdet for at gøre museet til et fælles hjem for alle.

Sommeren er højsæson. Når skolernes ferie slutter i august, er det især udenlandske gæster, der besøger museet. I 2025 har vi styrket værtskabet over for udenlandske gæster gennem kompetenceudvikling af personalet, flere rundvisninger og nye tilbud på fremmedsprog.

Det generøse værtskab og gæsterejsens A-Z

Et besøg i Den Gamle By er en helhedsoplevelse. Gæsterne kan møde aktører i historiske dragter i Købmandsgården, i Havbogadehusets køkken eller på gaden, når postbuddet tager imod i rød postuniform. Levendegørelsen er en af museets mest værdsatte attraktioner og bidrager væsentligt til den samlede oplevelse.

Det generøse værtskab er en af Den Gamle Bys bærende værdier. I forbindelse med implementeringen af den nye strategi er flere afdelinger blevet samlet. Målet er at skabe sammenhæng i gæstens oplevelse på tværs af afdelinger, sikre øget indtjening, udnytte ressourcer bedre og udvikle nye forretningsmodeller. Den Gamle By vil skabe en endnu mere ensartet gæsteoplevelse, der overstiger forventningerne – løbende målt gennem tilfredshedsundersøgelser og feedback.

Sommeren 2025 bød på en ny satsning. Restaurant Gæstgivergården åbnede som a la carte-restaurant uden for museets normale åbningstid. Ambitionen er at etablere Aarhus' historiske spise-sted, hvor gæster kan nyde måltider med historiske rødder i unikke rammer. Konceptet er blevet suppleret med levende musik og har tiltrukket nye målgrupper. Resultaterne viser høj omsætning, stor gæste- og medarbejdertilfredshed og værdifulde indsigter til fremtidige åbningstidsmodeller. Efterspørgslen på arrangementer, selskaber og virksomhedsevents i Den Gamle By er steget markant i 2025, og der arbejdes på at udvikle nye koncepter, styrke salget og sikre endnu højere kvalitet i afviklingen.

I det kommende år vil Den Gamle By udvikle sin it-infrastruktur og skabe en webplatform, der understøtter gæsteoplevelse, økonomisk konsolidering og museets brand. Visionen er at samle Den Gamle Bys viden, faglige relevans og kommercielle tilbud i et oplevelsesunivers, der bliver bindeled i gæstens oplevelse før, under og efter besøg.

Vedligehold og kvalitetssikring

Efter år med coronapandemi og opførelse af nye kvarterer og en ny hovedindgang har Den Gamle By et større efterslæb på vedligehold af udstillinger og bygninger. I foråret 2025 afsluttede vi det seneste grundige bygningsyn, som gennemføres hvert fjerde år. Resultatet var ikke overraskende. Tidens tand havde sat sit spor, og flere bygninger havde behov for vedligeholdelse. Museets arkitekter og

Stubmøllens vinger tages ned og repareres og genmonteres.

håndværkere har derfor lagt en målrettet plan. Mange af de mest akutte opgaver blev gennemført i 2025, bl.a. Stubmøllen, hvis møllevinger er taget ned, skilt ad, repareret og genmonteret. Samtidig er møllens bræddetag blevet udskiftet, og hele bygningen er blevet grundigt tjæret. I den daglige drift er der desuden sket et markant løft med en ny skimmelafrænsningsstation. Den gør os i stand til løbende at håndtere skimmelangreb på genstande og sikre samlingerne for fremtiden.

Samtidig er vi i gang med længerevarende indsatser, der skal forhindre yderligere forfald. Mange vinduer er hårdt medtagne af tid og vejr, og de bliver nu istandsat efter en nøje prioriteret liste. Også tegltagene gennemgås systematisk med udskiftning af tagsten, reparation af rygninger og skorstene samt understrygning.

Der er nu en plan for de næste 3-5 år. Blandt de bygninger, der står foran større istandsættelser, er Mansardpakhuset, Købmandsgårdens baghus og Brænderiet. Men før vi kaster os ud i opgaverne, undersøger vi, hvordan arbejdet kan sammentænkes med mu-

seets nye strategi og øvrige udviklingsprojekter. Vedligehold er ikke blot et nødvendigt arbejde, men også en vigtig del af vores formidling. Derfor fortæller vi løbende gæsterne om konserverings- og håndværksprojekterne gennem plancher og direkte møder, når det er muligt.

Fremtidens rammer

I dag er mange af museets driftsfunktioner spredt i gamle museumsbygninger. Det skaber både pladsmangel og ineffektivitet, og samtidig blokerer det for at udvikle husene til nye publikumsoplevelser. Med opførelsen af den nye bebyggelse i 1927-kvarteret skal "Barakken" fjernes i 2026, og dermed forsvinder både arbejdspladser og driftsrum. Det gør behovet for en ny driftsbygning presserende. Teglværksladen og området heromkring er det oplagte sted. Placeringen giver nem adgang til offentlig vej og muliggør aktiviteter, uden at gæsterne forstyrres i åbningstiden. Her kan vi samle driftsfunktioner, men også skabe aktivitetsrum til håndværksformidling, undervisningslokaler og en tættere tilknytning af Aarhus Billedarkiv, som samtidig skal være offentligt tilgængeligt uden om billetsalget. Ambitionen er at rejse midler til at bygge en driftsbygning, der ikke blot løser praktiske udfordringer, men også bliver et forbillede for bæredygtighed og inspirerer publikum.

Den Gamle By står i spidsen for projektet om det nye fælles Aarhusmagasin. Det tog i 2025 en ny drejning med projektmodningen af et banebrydende byggeri baseret på lerblokke, genbrugsmaterialer og en gennemført bæredygtig profil. Magasinet skal rumme genstande og arkivalier fra Den Gamle By, ARoS, Stadsarkivet, Naturhistorisk Museum, KØN og Kunstkonserveringen – og samtidig skabe nye rammer for samarbejde på tværs af institutionerne. Visionen er ikke blot et lager, men et levende hus med fælles faciliteter, der effektiviserer arbejdet og giver publikum en sjælden mulighed for at komme tættere på fagfolk og processer.

Ambitionerne for sikring af fremtiden – anlæg, drift og indhold – er høje, men finansieringen er fortsat en udfordring, der arbejdes på.

Fra Christiansfeld til Børsen

Den Gamle By har ekspertviden inden for håndværk, historieformidling og udstillingsproduktion, som kan komme andre til gavn. I 2025

hjælp museet Salling Group med at formidle virksomhedens historie på deres uddannelsescenter, Campus Bøgehøj. Se årbogsartiklen på side 67.

Den Gamle Bys strategiske indsats Center for Håndværk har i årets løb markeret sig som et centrum for viden og kompetence. En ny hjemmeside præsenterer de mange fagligheder, der er samlet her. Centret udvikler undervisningsmateriale til håndværkere på efteruddannelse – eksempelvis tømrere, malere og bødkere. Samtidig er museets kompetencer efterspurgt ud af huset. Smedene har blandt andet leveret håndsmedede låse og beslag til bygninger i Christiansfeld, og vi rådgiver Glud Museum i forbindelse med ombygningen af en ældre villa. Og i juli 2025 blev Den Gamle By kontaktet af Leif Hansen Arkitekter, som er rådgivere for Dansk Erhverv og i gang med at genrejse Børsen i København. De skulle bruge hjælp til at dokumentere og tolke bygningsspor i den del af Børsen, som blev ødelagt af branden. Her er murværksrester og de gamle gulvniveauer gravet helt ned til den oprindelige bygning fra 1620'erne. Flere uopklarede forhold skulle undersøges. Den Gamle By sagde selvfølgelig ja til opgaven, og museets bygningsarkæolog Erik Bjerre Fisker har i sidste halvdel af 2025 hver anden uge været udstationeret i København.

Beredskab og partnerskab

Den Gamle By bygger på mere end hundrede års erfaring og står samtidig midt i en tid, hvor forandring, fornyelse og et stærkt beredskab er afgørende for at bevare både relevans og styrke. Intet museum er en ø – heller ikke Den Gamle By. Den teknologiske udvikling og en tiltagende usikker verdensorden har medført, at museet i 2025 genbesøgte og løftede beredskabsniveauet inden for både it og sikkerhed.

I varetagelsen af vores fælles kulturarv må vi ikke undervurdere værdien af gode partnerskaber. Det står klart, hvordan vi gennem fælles indsats med myndigheder, fonde og øvrige samarbejdspartnere kan skabe værdi for samfundet, kulturen og for Den Gamle By. I årets løb har museet arbejdet på at udvikle og udbygge det eksisterende sponsornetværk for at skabe langsigtede og værdiskabende samarbejder i tråd med museets strategiske ambitioner. Den Gamle By vil give plads til nye perspektiver, blandt andet gennem et udvidet samarbejds- og kontorfællesskab i de historiske huse. Den mu-

lighed greb HAVE Kommunikation i 2025, da de tilsluttede sig Gads Forlag, der også har hjemme i Den Gamle By.

2025 har vist, at Den Gamle By kan løfte arven, udvikle nye formater og skabe rammer for fremtiden. Der er udfordringer, men styrken ligger i fællesskabet, i medarbejdere og frivilliges engagement, i gæsternes vedvarende interesse og i samarbejdet med fonde, partnere og politikere.

Med "Strategi 2030" er retningen sat. Den Gamle By skal være et fælles hjem til tiden – og flere skal finde hjem i historien.

Kong Frederik flettede et julehjerte og hjalp med at pynte træet i arbejderparrets hyggelige lejlighed i 1974-kvarteret, da han i julen 2024 var på besøg.

DEN GAMLE BY KORT FORTALT

92% i kendskabsgrad
Danmarks mest kendte museum.

#1 blandt børn
Danmarks mest besøgte museum
af gæster under 18 år.

#3 nationalt
Danmarks tredjemest besøgte museum.

91/100 rating
Toprating blandt gæster.

4,5 stjerner
4,5 ud af 5 stjerner på både
Tripadvisor og Google.

75% i egenindtjening
Andelen af egenindtjening vs. offentlig støtte.

#1 i Aarhus

Den aarhusianske kulturinstitution med størst betydning for borgerne – både lokalt og nationalt.

330 frivillige

Den Gamle By er fast mødested for mere end 330 frivillige entusiaster.

30 % internationale gæster

Knap en tredjedel af de årlige gæster kommer fra udlandet.

81 i NPS

Ekstraordinært høj anbefalingsgrad blandt gæster (gennemsnit for danske museer er 62).

3 Michelinstjerner

De maksimale 3 stjerner i Michelin-guiden for attraktioner.

OG stort samfundsansvar

Med særlige tilbud til demente, kurser for sosu'er samt forløb for socialt udsatte og børn med autisme, ADHD og OCD er Den Gamle By med til at tage samfundsansvar for udsatte grupper.